

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ

(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၄၁။)

၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၇ရက်

(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်)

[ပြင်ဆင်: 15.06.2015, 29.10.2022]

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-

(က) နိုင်ငံတော် ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ဆိုသည်။

(ခ) အစိုးရအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။

(ဂ) ကော်မရှင် ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေပုဒ်မ ၅ အရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အမျိုးသားပညာရေးကော်မရှင်ကို ဆိုသည်။

(ဃ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနကိုဆိုသည်။

(င) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရအဖွဲ့ က တာဝန်ပေးအပ်သော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။

(စ) ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ် နှင့်ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အသီးသီးကို ဆိုသည်။

(ဆ) အမျိုးသားပညာရေး ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်ရှိ တိုင်းရင်းသားအားလုံး၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ ရိုးရာဓလေ့နှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်များ၏ အနှစ်သာရများကို တန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်နိုင်သော ဘက်စုံအတွေးအခေါ် အယူအဆမှန်ကန်၍ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ် နိုင်သည့် အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်သော လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များကို ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်ရန်နှင့် ခေတ်စနစ်၏ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ နိုင်ငံတော်ကို ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသို့ ပို့ဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။

- (ဇ) **သင်ယူသူ** ဆိုသည်မှာ မိမိ၏အရည်အချင်းတိုးတက်စေရန် ပညာရေးလမ်းကြောင်းအလိုက် ပညာရေး အဆင့်နှင့်အတန်းတွင်ရရှိနိုင်သည့် ပညာသင်ကြားမှုနည်းစနစ်များနှင့်အညီ ရှာဖွေခံယူ လေ့လာသင်ယူသူ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားကို ဆိုသည်။
- (ဈ) **ဆရာ** ဆိုသည်မှာ ပညာရေးအဆင့်တစ်ခုခုတွင် သင်ကြားရေးတာဝန်ထမ်းဆောင်သော သတ်မှတ် အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည့် သင်ကြားပို့ချသူကို ဆိုသည်။
- (ည) **ကျောင်းပညာရေး** ဆိုသည်မှာ သင်ယူသူ၏ အသက်အရွယ်၊ သင်ယူရမည့် အချိန်ကာလ၊ နေရာ၊ အတန်း၊ ပညာရည်စစ်ဆေးတိုင်းတာမှုစနစ်နှင့် တိကျသောသင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖြင့် သင်ကြားပေးသော ကျောင်းအခြေပြု မူကြိုပညာရေး၊ မူလတန်းပညာရေး၊ အလယ်တန်းပညာရေး၊ အထက်တန်း ပညာရေး၊ နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေးနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေးတို့ အကျုံးဝင်သည့်ပညာရေး ကို ဆိုသည်။
- (ဋ) **ကျောင်းပြင်ပပညာရေး**ဆိုသည်မှာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကို အခြေခံ၍ သင်ယူလိုသူများ ပညာရည် မြင့်မားလာစေရန် ကျောင်းပညာရေးစနစ် ပြင်ပတွင် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲနိုင်သော နည်းလမ်းများဖြင့် စည်းရုံးသင်ကြားပေးသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။
- (ဌ) **တန်းညီပညာရေးအစီအစဉ်** ဆိုသည်မှာ ကျောင်းပြင်ပပညာရေးအစီအစဉ်အရ သင်ယူရရှိသည့် ပညာအဆင့်အတန်းကို ကျောင်းပညာရေးအဆင့်အတန်းများနှင့် အရည်အချင်း ညှိနှိုင်းသတ်မှတ် ပေးသော အစီအစဉ်ကို ဆိုသည်။
- (ဍ) **ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး** ဆိုသည်မှာ မိမိလိုအပ်ချက်နှင့် စိတ်ဝင်စားမှုအရ မိမိကိုယ်တိုင် သတ်မှတ်သင်ယူသော ပညာရေးကိုဆိုသည်။
- (ဎ) **ရှေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ်ပညာရေး** ဆိုသည်မှာ မွေးစမှအသက်ရှစ်နှစ် ပြည့်သည့်အရွယ်အထိ က လေးသူငယ်များ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိစေရန်၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်နှင့် ကိုက်ညီသော နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုပြီး ပြုစုပျိုးထောင်ပေးသော ပညာရေးကိုဆိုသည်။
- (ဏ) **မူကြိုပညာရေး** ဆိုသည်မှာ အသက်သုံးနှစ်မှ ငါးနှစ်အရွယ် ကလေးများ၏ ကာယ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တ၊ မိတ္တနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်အခြေခံပညာ ဆက်လက်သင်ယူနိုင်ရေးတို့ အတွက် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးသောပညာရေးကို ဆိုသည်။
- (တ) **သူငယ်တန်းပညာရေး** ဆိုသည်မှာ ပထမတန်းသို့ ကူးပြောင်းမှု လွယ်ကူစေရန် အသက်ငါးနှစ်ပြည့် ပြီး ကလေးများအတွက် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုပြီး ပြုစုပျိုး ထောင်ပေးသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။

- (၀၀) **အခြေခံပညာရေး** ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားတိုင်း တတ်မြောက်ရန် သတ်မှတ်ထားသော ပညာ အခြေခံကို သင်ယူတတ်မြောက်စေရန်နှင့် နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရပ်တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အဆင့်မြင့်ပညာကိုဖြစ်စေ ဆက်လက်သင်ယူနိုင်စေရန် သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။
- (၁) **နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာရေး** ဆိုသည်မှာ လက်တွေ့နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ စက်မှု လက်မှုအတတ်ပညာရှင်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် သက်မွေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အသိပညာရှင်များ၊ အတတ်ပညာရှင်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူများကို စနစ်တကျ မွေးထုတ်ပေးသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။
- (၂) **အဆင့်မြင့်ပညာရေး** ဆိုသည်မှာ အခြေခံပညာရေး၏ အမြင့်ဆုံးအဆင့် သို့မဟုတ် ယင်းနှင့်တူညီ သောအဆင့် အောင်မြင်ပြီးသူများကို ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကျောင်းတစ်ခုခုက လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသော ပညာရေးကိုဆိုသည်။
- (၃) **ဆရာအတတ်ပညာရေး** ဆိုသည်မှာ ဆရာအတတ်ပညာဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်စတင်ဝင်ရောက်မည့် သူများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ရောက်ရှိနေသူများက သင်ယူသူများ၏ သင်ယူမှုတိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် လိုအပ်သောအသိပညာ၊ အတတ်ပညာကျွမ်းကျင်မှု၊ စိတ်နေသဘောထားနှင့် အတွေ့ အကြုံများရရှိစေသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။
- (၄) **အဝေးသင်ပညာရေး** ဆိုသည်မှာ ပညာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ ကြီးကြပ်မှုအစီအစဉ်ဖြင့် ဆရာနှင့်သင်ယူသူတို့အကြား သင်ထောက်ကူနည်းလမ်းများဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာနှင့် အခြားလူထုဆက်သွယ်ရေး မီဒီယာနည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုများပြုလုပ်ပေးသော ကိုယ်တိုင်လေ့လာသင်ယူမှုကို အခြေခံသည့် ပညာရေး ကို ဆိုသည်။
- (၅) **ရပ်ရွာအခြေပြုပညာရေး** ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာရှိ ပြည်သူများကို ပညာရေးဖြင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်စေရန်နှင့် အသိဉာဏ်ပညာမြင့်မားစေရန် ယင်းတို့၏ ဆန္ဒအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ သင်ကြားပေးသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။
- (၆) **အခမဲ့မသင်မနေရပညာရေး** ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်က အခမဲ့မသင်မနေရ ပညာရေးဟု သတ်မှတ် သည့် ပညာရေးအဆင့်ကို ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း သင်ယူပြီးမြောက်ရေးအတွက် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်တို့က သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ အပြည့်အဝ ထောက်ပံ့ကူညီမှု ပေးထားသည့် ပညာရေးကို ဆိုသည်။

- (၁၁) **အထူးပညာရေးအစီအစဉ်** ဆိုသည်မှာ မသန်စွမ်းသူများအတွက် အထူးအစီအစဉ်ဖြင့် သင်ကြားပေးနိုင်ရန် ကျောင်းများတည်ထောင်ဖွင့်လှစ်၍ သင့်လျော်သောသင်ကြားနည်းစနစ်ဖြင့် ပညာသင်ကြားပေးခြင်းကိုဆိုသည်။
- (၁၂) **ပညာရေးအထူးဝန်ဆောင်မှု** ဆိုသည်မှာ နယ်မြေအေးချမ်းမှုမရှိသော၊ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးသော၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသောဒေသများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့နေရသော ဒေသများ အတွက် အရေးပေါ်ယာယီကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခြင်းကို ဆိုသည်။
- (၁၃) **အမျိုးသားပညာရေး အဆင့်အတန်းနှင့် အရည်အသွေးအာမခံမှု အကဲဖြတ်ကော်မတီ** ဆိုသည်မှာ ပညာရေးအမျိုးအစားများနှင့် ပညာရေးအဆင့်အသီးသီး၏ အရည်အသွေးအာမခံမှုကို အကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ရန် ဝန်ကြီးဌာနက သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုသည်။
- (၁၄) **အရည်အသွေးအာမခံမှု** ဆိုသည်မှာ ကျောင်းနှင့် ထိုကျောင်းရှိ သင်ကြားသင်ယူမှု အစီအစဉ်များသည် အမျိုးသား ပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် အရည်အသွေး အာမခံမှု အကဲဖြတ်ကော်မတီက ချမှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု အခြေအနေကို အမြဲမပြတ် စိစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေး အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အာမခံချက် ပေးခြင်းကို ဆိုသည်။
- (၁၅) **သင်ရိုးညွှန်းတမ်း** ဆိုသည်မှာ ပညာရေးရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ သင်ယူမှုရလဒ်များ၊ သင်ရိုးဝင်အကြောင်းအရာများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းလမ်းများနှင့် တတ်မြောက်မှု စစ်ဆေးခြင်းတို့အပါအဝင် ကျောင်းတွင်းနှင့် ကျောင်းပြင်တို့၌ လေ့လာသင်ယူရမည့် ပညာရပ် နယ်ပယ်အလိုက် စနစ်တကျ ရေးဆွဲသတ်မှတ်ထားသော အစီအစဉ်များကို ဆိုသည်။
- (၁၆) **ကျောင်း** ဆိုသည်မှာ မူကြိုပညာရေး၊ အခြေခံပညာရေး၊ နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာရေး၊ အဆင့်မြင့်ပညာရေးအတွက် သင်ကြားသင်ယူသည့် နေရာဌာနကို ဆိုသည်။
- (၁၇) **မိဘဆရာအသင်း** ဆိုသည်မှာ အခြေခံပညာကျောင်းများတွင်သင်ယူသူများ၏ ပညာတတ်မြောက်ရေးနှင့် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးကောင်းမွန်လာရေးကို ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်စေရန် မိဘ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူတို့နှင့် ဆရာတို့အတူတကွ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (၁၈) **ကျောင်းအကျိုးဆောင်အဖွဲ့** ဆိုသည်မှာ အခြေခံပညာကျောင်းများတွင် မိဘဆရာအသင်းကို ဖြည့်ဆည်းပြီး ပညာရေးနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာ ကဏ္ဍတို့တွင် အများကြည်ညို လေးစားမှုရှိသူများ ပါဝင်သည့် ကျောင်းပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုသည်။

(င) တက္ကသိုလ်ကောင်စီ ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်၏ ပါမောက္ခချုပ်များ၊ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်များ၊ ၎င်းတို့နှင့် အဆင့်တူညီသောပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မဟာဌာနမှူးများ၊ ဌာနမှူးများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ပါမောက္ခများ၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ် ပဋိညာဉ်စာတမ်းအရ ဖွဲ့စည်းသည့်ကောင်စီကို ဆိုသည်။

(အ) လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေး ဆိုသည်မှာ မသန်စွမ်းသူများအပါအဝင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပညာသင်ယူခွင့်မရရှိသူများကို ကျောင်းပညာရေး သို့မဟုတ် ကျောင်းပြင်ပပညာရေးတစ်ခုခုတွင် ပညာသင်ယူဆည်းပူးခွင့်ရှိစေရန် အခွင့်အလမ်းဖန်တီးပေးသည့် အစီအစဉ်ကို ဆိုသည်။

(ကက) အမျိုးသားပညာရေးအဆင့်မူဘောင် ဆိုသည်မှာ ပညာရေးအဆင့်အသီးသီး၏ အရည်အသွေး အာမခံမှုနှင့်အရည်အသွေးအဆင့်အတန်းတို့ကို သတ်မှတ်နိုင်ရန် အမျိုးသားပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် အရည်အသွေးအာမခံမှု အကဲဖြတ်ကော်မတီကရေးဆွဲ၍ ဝန်ကြီးဌာနက အတည်ပြုထားသည့် မူဘောင်ကိုဆိုသည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

အခန်း(၂)

အမျိုးသားပညာရေးရည်မှန်းချက်များ

၃။ အမျိုးသားပညာရေး ရည်မှန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) တွေးခေါ်ကြံဆဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်သောအသိဉာဏ်ရှိ၍ ဗလငါးတန်ပြည့်စုံသည့် နိုင်ငံသားကောင်းများ ဖြစ်ထွန်းရေးကို ဦးတည်လေ့ကျင့်ပေးရန်၊

(ခ) ပြည်သူ့နီတိ၊ ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ်နှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာစံနှုန်းများဖြင့် ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာသော နိုင်ငံသားများ ဖြစ်လာစေရေးအတွက် လေ့ကျင့်ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်၊

(ဂ) ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ဖွံ့ဖြိုးပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ ရိုးရာဓလေ့၊ သမိုင်းအမွေအနှစ်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တို့ကိုတန်ဖိုးထား၍ ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်နိုင်ပြီး ယင်းတို့ကို လက်ဆင့်ကမ်းနိုင်သည့် နိုင်ငံသားများ ဖြစ်လာစေရန်၊

(ဃ) ပညာအခြေပြု လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သော လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များကို လေ့ကျင့်ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်၊

(င) နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများ ဖန်တီးပေးရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် သင်ကြားရေး၊ သင်ယူရေး၊ သုတေသနနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ၏ အရည်အသွေးမြင့်မားလာစေရန်၊

- (စ) ပညာရပ်နယ်ပယ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်သော ထူးချွန်ထက်မြက်သည့် အသိပညာ ရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်၊ နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများကို လေ့ကျင့်ပြုစု ပျိုးထောင်ပေးရန်၊
- (ဆ) အားကစားကဏ္ဍကို အားပေးမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်။
- (ဇ) နိုင်ငံသားများ၏ မွေးရာပါအခွင့်အရေးဖြစ်သော ပညာသင်ယူခွင့်ကို နိုင်ငံသားတိုင်းခံစားရရှိစေရန်၊
- (ဈ) မဟာဗျူဟာများ၊ မူဝါဒများနှင့် ယင်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၊ စီမံချက်၊ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများကိုလည်းကောင်း၊ ပညာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများ၊ အခြား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်းကောင်း ပြည်သူလူထု က သိရှိရယူနိုင်ရန်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

အခန်း (၃)

အမျိုးသားပညာရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူများ

၄။ အမျိုးသားပညာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) နိုင်ငံတော်တွင် ဤဥပဒေနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာအခြားဥပဒေများနှင့်အညီ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့် ရှိရေး၊
- (ခ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများသည် ပညာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဥပဒေများ ရေးဆွဲ ရာတွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ပြည်သူလူထု၏ အကြံပြုချက်များကိုရယူရေး၊
- (ဂ) ပယ်ဖျက်
- (ဃ) ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပညာရေးမြှင့်တင်မှုတို့အတွက် နိုင်ငံသားတိုင်း ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်စေရေး၊
- (င) ကိုယ်ပိုင် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့်အညီ တည်ထောင်ခွင့်ပြုခြင်း နှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းများ၌ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးမြှင့်တင်ရေး၊
- (စ) ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးသူငယ်နှင့် လူငယ်အားလုံး ပညာသင်ယူခွင့်ရရှိရေးအတွက် မသန်စွမ်းသူ နိုင်ငံသားများအပါအဝင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပညာသင်ယူနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသူများကို ပညာရေး အဆင့်တိုင်းတွင် ပညာသင်ယူခွင့်ရရှိစေရန် အထူးပညာရေးအစီအစဉ်နှင့် ပညာရေးအထူး ဝန်ဆောင်မှု အစီအစဉ်များအပါအဝင် လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးအစီအစဉ်ထားရှိရေး၊

- (ဆ) နိုင်ငံသားတိုင်း ပညာသင်ယူခွင့်ရရှိပြီး ဘဝတစ်လျှောက် စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရေး၊
- (ဇ) နိုင်ငံတကာပညာရေးအဆင့်ရှိစေရေးအတွက် ခေတ်မီနည်းပညာများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရေး၊
- (ဈ) လူမှုစီးပွားရေးဘဝတွင် လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်သည့် ပညာရေးဖြစ်စေရေး၊
- (ည) တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်၊ ကောလိပ်နှင့် သိပ္ပံများသည် ပညာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများနှင့်အညီ လွတ်လပ်သော စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရေး၊
- (ဋ) တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အတွက် သင်ယူလိုသည့် ဘာသာရပ်နှင့် တက္ကသိုလ်ကို သင်ယူသူကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်လျှောက်ထားခွင့်ရရှိပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ကို အခြေခံပညာအထက်တန်း စာမေးပွဲရမှတ် ဖြင့်သာ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ တက်ရောက်လိုသည့် တက္ကသိုလ်၏ ပဋိညာဉ်စာတမ်း နှင့်အညီ စိစစ်ရွေးချယ်သည့်စနစ် ထားရှိရေး၊
- (ဌ) ကျောင်းများတွင် ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွက်ဖက်မှုမှ ကင်းလွတ်စေရေး၊
- (ဍ) အခမဲ့မသင်မနေရ မူလတန်းပညာရေးကို ဦးတည်အကောင်အထည်ဖော်ပြီး အဆင့်ဆင့် တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ရေး၊
- (ဎ) ပညာရပ်နယ်ပယ်အားလုံးကို တစ်ပြေးညီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပြီး နိုင်ငံတော်၏ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များဖြစ်သော အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်၊ နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာ ကျွမ်းကျင်သူများကို အဆင့်အလိုက်မွေးထုတ်ရေး၊
- (ဏ) ပညာရေးအဆင့်တိုင်းနှင့် ပညာရပ်နယ်ပယ် အသီးသီးတွင် အမျိုးသားပညာရေးအဆင့် မူဘောင် နှင့်အညီ ပညာရေးအဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ပြီး အရည်အသွေးအာမခံမှုရှိသောစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး၊
- (တ) ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချသည့် ပညာရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးရေး။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

အခန်း (၄)

အမျိုးသားပညာရေးကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကော်မရှင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

- ၅။ (က) အစိုးရအဖွဲ့သည် အမျိုးသားပညာရေးကော်မရှင်ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည်-
- (၁) အစိုးရအဖွဲ့က ရွေးချယ်သောပညာရှင် (၁) ဦး၊
 - (၂) ဝန်ကြီးဌာနက ရွေးချယ်သောပညာရှင် (၁) ဦး၊
 - (၃) အခြေခံပညာရေးကဏ္ဍမှပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၄) အဆင့်မြင့်ပညာရေးကဏ္ဍမှပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၅) နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေးကဏ္ဍမှပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၆) ဆရာအတတ်သင်ပညာရေးကဏ္ဍမှ ပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၇) လူတိုင်းအကျုံးဝင်ပညာရေးကဏ္ဍမှ ပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၈) သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၉) ဥပဒေပညာရှင် (၁) ဦး၊

(၁၀) ဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး။

(ခ) ကော်မရှင်၏ ဥက္ကဋ္ဌကို ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(ဂ) ကော်မရှင်၏ အတွင်းရေးမှူးနှင့် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးတို့၏တာဝန်ကို ဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်များအား ဆောင်ရွက်စေရမည်။

(ဃ) အစိုးရအဖွဲ့သည် လိုအပ်ပါက ကော်မရှင်ကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(င) ကော်မရှင်၏ သက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် ငါးနှစ် ဖြစ်သည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၆။ ကော်မရှင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) ပညာရေးစနစ်နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မှုအပေါ် အကြံပြုခြင်း၊

(ခ) ပညာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ၊ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအပေါ် အကြံပြုခြင်း၊

(ဂ) ပြည်တွင်းပြည်ပနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာရေးအတွက် အားပေးကူညီအကြံပြုခြင်း၊

(ဃ) ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ပညာရေးဝန်ထမ်းများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝမြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် အားပေးကူညီ အကြံပြုခြင်း၊

(င) ကျောင်းများတွင် ကောင်းမွန်သောအရည်အသွေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် အားပေးကူညီ အကြံပြုခြင်း။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၇။ ပယ်ဖျက်

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၈။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ချီးမြှင့်ငွေနှင့်စရိတ်ကို အစိုးရအဖွဲ့က သတ်မှတ်ပေးရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၉။ ကော်မရှင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဝန်ကြီးဌာနက စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၁၀။ ပယ်ဖျက်

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

အခန်း (၅)

အမျိုးသားပညာရေးစနစ်

၁၁။ နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားပညာရေးစနစ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အောက်ပါပညာရယူနည်းများ ကျင့်သုံး၍ ယင်းတို့ကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ကျောင်းပညာရေး၊
- (ခ) ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး၊
- (ဂ) ကိုယ်တိုင်သင်ယူ ပညာရေး။

၁၂။ ရှေးဦးအရွယ် ကလေးသူငယ်ပညာရေးကို တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ မိဘ၊ ရပ်ရွာနှင့် သင့်လျော်သော ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၃။ မူကြိုပညာရေးတွင် အသက်သုံးနှစ်မှ ငါးနှစ်အထိ မူကြိုပညာရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်။

၁၄။ နိုင်ငံတော်သည် ကျောင်းပညာရေးကို အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) အခြေခံပညာရေး၊
- (ခ) နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာရေး၊
- (ဂ) အဆင့်မြင့်ပညာရေး။

၁၅။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာများတွင် အခြေခံပညာအဆင့် ကျောင်းပညာရေးနှင့် ကျောင်းပြင်ပပညာရေးတို့ ပူးတွဲသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့က ကူညီပံ့ပိုးရမည်။

၁၆။ (က) အခြေခံပညာရေးကို အောက်ပါအတိုင်း အဆင့်သုံးဆင့် ခွဲခြားထားပြီး သူငယ်တန်းပညာရေး ပြီးသည့်နောက် ပညာသင်နှစ် စုစုပေါင်းကာလမှာ ၁၂ နှစ်ကို ဦးတည်၍ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်-

- (၁) မူလတန်းအဆင့်ပညာရေး၊

(၂) အလယ်တန်းအဆင့်ပညာရေး၊

(၃) အထက်တန်းအဆင့်ပညာရေး။

(ခ) သူငယ်တန်း ပညာရေးကို မူလတန်းအဆင့်ပညာရေး၏ အခြေခံအတန်းအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ပညာရေးအဆင့်တစ်ခုပြီးမြောက်မှုအတွက် သင်ယူတတ်မြောက်မှုအဆင့်ကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာပညာရေးဥပဒေ၏ နည်းဥပဒေများတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၁၇။ အခမဲ့မသင်မနေရ မူလတန်းပညာရေးကို ဦးတည်ဖော်ဆောင်ပြီး အဆင့်ဆင့်တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၈။ (က) အသက်ငါးနှစ်ပြည့်ပြီးသည့် ကလေးများသည် သူငယ်တန်းပညာရေးကို စတင်သင်ယူရမည်။

(ခ) အသက်ခြောက်နှစ်ပြည့်ပြီးသည့် ကလေးများသည် မူလတန်းအဆင့်ပညာရေးကို စတင်သင်ယူရမည်။

(ဂ) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မူလတန်းအဆင့်ပညာရေးကို သင်ယူခွင့်မရရှိခဲ့သော သို့မဟုတ် သင်ယူပြီးမြောက်မှုမရှိခဲ့သော အသက် ၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်အတွင်း ကလေးများသည် ကျောင်းပြင်ပ မူလတန်းပညာရေးကို သင်ယူရမည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

၁၉။ အင်္ဂလိပ်စာကို မူလတန်းမှစ၍ သင်ကြားရမည်။

၂၀။ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများသည်-

(က) ကျောင်းပညာရေးနှင့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးတို့အတွက် ဆရာအတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးစေရန် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) ဆရာအတတ်ပညာနှင့် သက်ဆိုင်သော ကျောင်းဝင်ခွင့်၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်တန်းကာလများကို သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်ရှိ တိုင်းရင်းသားအားလုံး၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ ရိုးရာဓလေ့နှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့၏ အနှစ်သာရများကို တန်ဖိုးထား၍ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် နိုင်ငံတော်ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် လိုအပ်သော ဆရာများမွေးထုတ်ပေးရမည်။

(ဃ) မသန်စွမ်းသူများအား သင့်လျော်သည့် သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များဖြင့် သင်ကြားပေးနိုင်မည့် ဆရာများ ပေါ်ထွန်းလာစေရန် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၂၁။ နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေးကို အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်သည်-

- (က) အခြေခံပညာမူလတန်းအဆင့် အောင်မြင်ပြီးမြောက်သူများ တက်ရောက်နိုင်သော အခြေခံအဆင့် နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေး၊
- (ခ) အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့် အောင်မြင်ပြီးမြောက်သူများနှင့် ညီမျှသည့် အရည်အချင်း ရှိသူများ တက်ရောက်နိုင်သော အလယ်တန်းအဆင့် နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေး၊
- (ဂ) အခြေခံပညာအထက်တန်းအဆင့် အောင်မြင်ပြီးမြောက်သူများနှင့် ညီမျှသည့် အရည်အချင်း ရှိသူများ တက်ရောက်နိုင်သော ဘွဲ့ကြို ဒီပလို မာ အဆင့်နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေး၊
- (ဃ) ပညာအရည်အချင်း ကျား၊ မ အသက်အရွယ်တို့ကို မကန့်သတ်ဘဲ ကျွမ်းကျင်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများက ဖွင့်လှစ်သော ကျောင်း ပြင်ပနည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေး။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၂၂။ ပုဒ်မ ၂၁ ပါ ပညာရေးအဆင့်များတွင် အပ်နှင်းမည့် ဒီပလိုမာနှင့် အောင်လက်မှတ်တို့၏ အမျိုး အစား၊ အဆင့်အတန်းတို့ကို အမျိုးသားပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် အရည်အသွေးအာမခံမှု အကဲဖြတ် ကော်မတီက စိစစ်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၂၃။ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည် နိုင်ငံသားများအတွက် နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရပ်များ သင်ယူနိုင်မှု အခွင့်အလမ်းများ ကျယ်ပြန့်စွာ ရရှိစေရန် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၄။ နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေးဆိုင်ရာကျောင်းများနှင့် သင်တန်းများကို ဤဥပဒေနှင့် ပညာရေး ဆိုင်ရာ အခြားဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော ကျောင်းများနှင့် သင်တန်းများအဖြစ် ထူထောင် ရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၂၅။ တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်၊ ကောလိပ်နှင့်သိပ္ပံများနှင့် ယင်းတို့နှင့် အဆင့်တူညီသည့် ကျောင်းများ သည် အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်။

၂၆။ အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို အကောင်အထည်ဖော်သည့်ကျောင်းများတွင် လွတ်လပ်သည့် သင်ကြား သင်ယူမှုနှင့် လွတ်လပ်သော စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

၂၇။ ပယ်ဖျက်

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၂၈။ အဆင့်မြင့်ပညာသင်ကြားရေးကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် ကျောင်းများသည်-

(က) သုတေသနနှင့် ပညာရပ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အတွက် သင်ယူလိုသည့်ဘာသာရပ်နှင့် တက္ကသိုလ်ကို သင်ယူသူကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်လျှောက်ထားခွင့်ရှိပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ကို အခြေခံပညာအထက်တန်းစာမေးပွဲရမှတ် ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ တက်ရောက်လိုသည့်တက္ကသိုလ်၏ ပဋိညာဉ်စာတမ်းနှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စနစ်ကိုကျင့်သုံးရမည်။

(ဂ) တက္ကသိုလ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက တက္ကသိုလ်ပဋိညာဉ်စာတမ်းနှင့် အညီ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) အဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများသည်ပညာရပ်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို လွတ်လပ်စွာ စီမံခန့်ခွဲခွင့် ရှိရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၂၉။ အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဝေးသင် ပညာရေးစနစ်ကိုလည်း ကျင့်သုံး မည်။

၃၀။ အခြေခံပညာ အထက်တန်းအဆင့် ပညာရေး၊ နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေး၊ ဆရာအတတ် ပညာရေးနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေးတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်သွယ်ကူးပြောင်း သင်ယူနိုင်သည့် အစီအစဉ်ရှိရမည်။

၃၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ကျောင်းပြင်ပပညာရေးကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အားပေးရမည်။

၃၂။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) အခြေခံစာတတ်မြောက်ရေးနှင့် ယင်း၏ နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အခြေခံပညာရေးအဆင့် အသီးသီးကို ဆုံးခန်းတိုင် မသင်ကြားခဲ့ရသူ များအား ထိုပညာရေးအဆင့် ပြီးမြောက်စေရန်နှင့် ကျောင်းပြင်ပမှ ပညာသင်ကြားလိုသူများ ဆက်လက်သင်ကြားနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးမှ ကျောင်းပညာရေး သို့မဟုတ် နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေးသို့ကူး ပြောင်းနိုင်သည့် တန်းညီပညာရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် နိုင်ငံသားတိုင်း အရည်အသွေး မြင့်မားစေရေးအတွက် ကိုယ်တိုင်သင်ယူပညာရေး အပါအဝင် ဆက်လက်သင်ယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းရရှိစေရန်-

(က) သင်ကြားလေ့လာနိုင်မည့် အခြေအနေများနှင့် အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ခ) ပုဂ္ဂလိက သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများက ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စည်းရုံးတိုက်တွန်းရမည့်အပြင် ယင်းတို့ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းကိုလည်း ခွင့်ပြုရမည်။

(ဂ) စာအုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် မီဒီယာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုထုတ်လွှင့်ဖြန့်ချိမှု ပညာရေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့် စာကြည့်တိုက်များနှင့် ပြတိုက်များ ဖွံ့ဖြိုးနေစေရန် ပုဂ္ဂလိကနှင့် ဒေသန္တရ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်လိုပါက အားပေးကူညီရမည်။

အခန်း (၆)

ကျောင်းအမျိုးအစား

၃၄။ ကျောင်းအမျိုးအစားကို အောက်ပါအတိုင်းသတ်မှတ်သည်-

(က) အစိုးရကျောင်းများ၊

(ခ) အစိုးရအထောက်အပံ့ခံကျောင်းများ၊

(ဂ) ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းပိုင်ကျောင်းများ၊

(ဃ) ကိုယ်ပိုင် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများ၊

(င) ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများ၊

(စ) ပရဟိတကျောင်းများ၊

(ဆ) အထူးပညာရေးအစီအစဉ်ကျောင်းများ၊

(ဇ) ရွှေ့လျားနှင့်အရေးပေါ်ကျောင်းများ၊

(ဈ) ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် ကျောင်းများ။

၃၅။ ပြည်တွင်းပြည်ပမှဖွင့်လှစ်သော အခြေခံပညာရေးကျောင်း၊ သင်တန်းကျောင်း၊ နည်းပညာနှင့် သက်မွေးပညာရေးကျောင်း၊ အဆင့်မြင့်ပညာရေးအဆင့်အတန်းရှိသောကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီ ကောလိပ်၊ ကောလိပ်နှင့် သိပ္ပံများသည် ဤဥပဒေ သို့မဟုတ် တည်ဆဲပညာရေးဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၃၆။ ဤဥပဒေနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာအခြားဥပဒေများနှင့်အညီ တည်ထောင်ခွင့်ရရှိသော ကျောင်းများ သည် မိမိကျောင်း၏ အဆင့်အတန်းအလိုက် သင်တန်းဆင်းလက်မှတ်၊ အောင်လက်မှတ်၊ ဒီပလိုမာနှင့် ဘွဲ့တို့ကို အပ်နှင်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၃၇။ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့သည်-

(က) မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာသင်ယူသည့်အဆင့်တိုင်းတွင် တန်းတူပညာသင်ကြားရေး၊ အထောက်အကူပြုကိရိယာများရရှိရေး၊ သင့်လျော်သောသင်ကြားနည်းစနစ်များ ညှိနှိုင်းစီစဉ်နိုင်ရေး နှင့် အတားအဆီးမရှိသော ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင် ဖန်တီးနိုင်ရေးတို့ကို စီမံကိန်းရေးဆွဲဆောင်ရွက် ရမည်။

(ခ) အထူးပညာရေးအစီအစဉ်ဖြင့် သင်ကြားပေးသောကျောင်းများ ထူထောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးရမည်။ ပုဂ္ဂလိက လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် မသန်စွမ်းအသင်းအဖွဲ့များက ယင်းကျောင်းများဖွင့်လှစ်လို ကြောင်းတင်ပြလာလျှင် ဤဥပဒေနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာအခြားဥပဒေများနှင့်အညီ စိစစ်ခွင့်ပြုနိုင် သည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၃၈။ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များသည်-

(က) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ သားသမီးများနှင့် မိသားစုဝင်များအတွက် အခမဲ့မသင်မနေရ အခြေခံ ပညာမူလတန်းအဆင့်ပညာရေး ပြီးမြောက်စေရေးနှင့် အဆင့်ဆင့်တိုးချဲ့ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးတို့အတွက် ရွှေ့လျားကျောင်းများတည်ထောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးရမည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းပါးသော၊ နယ်မြေအေးချမ်းမှုမရှိသော၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲသော ဒေသများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့နေရသော ဒေသများအတွက် အရေးပေါ် ယာယီ ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးသည့် ပညာရေးအထူးဝန်ဆောင်မှုကို စီစဉ်ပေးရမည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ) တို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

အခန်း (၇)

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစံ သတ်မှတ်ခြင်း

၃၉။ ဝန်ကြီးဌာနက ဖွဲ့စည်းပေးသော အမျိုးသားသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကော်မတီသည် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအချက်များ ပါရှိစေရန် ကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) တွေးခေါ်ကြံဆ ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်စွမ်းရှိသော အသိဉာဏ်ရှိ၍ ဘက်စုံပညာပြည့်ဝသည့် နိုင်ငံသား ကောင်းများ ဖြစ်ထွန်းစေရေး၊
- (ခ) လူတစ်ဦးချင်းမှသည် မြန်မာ့လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးအတွက် အသုံးဝင်မည့် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို လေ့ကျင့် ဖော်ဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိရေး၊
- (ဂ) ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်မှု၊ မတူကွဲပြားခြားနားခြင်းကို နားလည်လက်ခံမှုနှင့် တန်းတူညီမျှမှုကို အလေးထားမှု၊ တာဝန်သိမှု၊ တာဝန်ရှိမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ ဒီမိုကရေစီအလေ့အကျင့်နှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာစံနှုန်းများကို တန်ဖိုးထားသည့် နိုင်ငံသားကောင်းများ ဖြစ်ထွန်းရေး၊
- (ဃ) နိုင်ငံသားအားလုံးတွင် ရှိသင့်ရှိအပ်သော တန်ဖိုးများနှင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုအသီးသီး၏ ကြွယ်ဝသောစာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကို မြှင့်တင် နိုင်စွမ်းရှိရေး၊
- (င) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများသည် ခေတ်ကာလအခြေအနေ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပြီး နိုင်ငံတကာပညာရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့်လည်း လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိရေး၊
- (စ) နိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် ကျင့်သုံးရမည့် အခြေခံပညာရေးအဆင့်အသီးသီးအတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း အညွှန်းဘောင်များနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစံများရှိရေး၊
- (ဆ) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစံကို အခြေခံ၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် အလိုက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိရေး၊
- (ဇ) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများသည် လက်တွေ့ဘဝနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိရေး၊
- (ဈ) သင်ယူသူများ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မဏ္ဍိုင်ထားသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ကြား နည်းစနစ်များဖြစ်စေရေးနှင့် သင်ယူသူ၏ အသက်အရွယ်သဘာဝနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိစေရေး၊
- (ည) ရှေးဦးအရွယ်ကလေးသူငယ်ပညာရေး၊ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်း များသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်မှုရှိစေရေး၊

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၄၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အမျိုးသားသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကော်မတီကို သင့်လျော်သောကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ဖြင့် ဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၄၁။ ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည်-

- (က) အခြေခံပညာရေးစနစ်၏ အဆင့်တိုင်းအတွက် အမျိုးသားပညာရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစံများကို အမျိုးသားသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကော်မတီ အတည်ပြုချက်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

- (ခ) မသန်စွမ်းသူများအတွက် သင်ကြားရမည့် အထူးပညာရေးအစီအစဉ်၏ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို သက်ဆိုင်ရာပညာရေးနယ်ပယ်အသီးသီးမှ ပညာရှင်များနှင့် ညှိနှိုင်းအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၄၂။ ဝန်ကြီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့တို့သည်-

- (က) အစိုးရကျောင်းများနှင့် အခြားကျောင်းများ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ကူးပြောင်းသင်ကြားနိုင်ရေး အတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ကူညီဆောင်ရွက်ရမည်။

- (ခ) တိုင်းရင်းသားများ၏ စာပေ၊ ဘာသာ၊ စကား၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားရေးနှင့် တက္ကသိုလ်များတွင် တိုင်းရင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေနှင့်သမိုင်း အထူးပြုဘာသာရပ်များ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားရေးတို့အတွက် ကူညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၄၃။ (က) သင်ကြားရေးတွင် မြန်မာဘာသာ သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာဘာသာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ နှစ်ဘာသာတွဲ၍ဖြစ်စေ သင်ကြားနိုင်သည်။

- (ခ) အခြေခံပညာအဆင့်တွင် မြန်မာဘာသာစကားကို စာသင်ခန်းသုံးဘာသာစကားအဖြစ် အသုံးပြုရ မည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၄၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ဘာသာစကားသင်ကြား သင်ယူမှုကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ အစီအစဉ်ဖြင့် အခြေခံ ပညာမူလတန်းအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

အခန်း (၈)

ပညာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးများ

၄၅။ မိဘ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူသည် မိမိတို့၏ ကလေးများကို ကျောင်းနေအရွယ်တွင် နိုင်ငံတော်က သတ်မှတ်ထားသော အခမဲ့မသင်မနေရ ပညာရေးကို သင်ကြားပေးရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာကျောင်း သို့ မဖြစ်မနေကျောင်းအပ်ရန်နှင့် ယင်းပညာရေးအဆင့် ပြီးမြောက်သည်အထိ သင်ယူစေရန် တာဝန်ရှိသည်။

၄၆။ မိဘ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူသည် ဤဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပညာရေးဥပဒေတို့အရ ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ထားသော မည်သည့်ကျောင်းတွင်မဆို သတ်မှတ်ချက်နှင့် ညီညွတ်ပါက မိမိ၏ ကလေးကို ကျောင်းအပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၄၇။ မိဘ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူသည် မိမိတို့ကလေး၏ ပညာရည်မြင့်မားစေရန်နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်းရှိစေရန် ဆရာ၊ မိဘဆရာအသင်း၊ ကျောင်းအကျိုးဆောင်အဖွဲ့တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

၄၈။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာလူထုသည် မိမိရပ်ရွာဒေသရှိ ကလေးများကို မသင်မနေရ အခမဲ့ပညာရေး ပြီးမြောက်သည်အထိ ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးရမည်။

၄၉။ ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များသည်-

(က) ပညာရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤဥပဒေနှင့်ပညာရေးဆိုင်ရာအခြားဥပဒေများနှင့်အညီ ပံ့ပိုးကူညီရမည်။

(ခ) ကလေးတိုင်းသတ်မှတ်ထားသော အခမဲ့မသင်မနေရပညာရေးအဆင့် ပြီးမြောက်စေရန် ဦးတည်ဖော်ဆောင်ပေးရမည်။

(ဂ) ထူးချွန်သူများကို ထူးချွန်မှုအလိုက် ချီးမြှင့်သည့် အစီအမံများထားရှိရမည်။

(ဃ) ပညာထူးချွန်သူများ၊ ပညာသင်ယူရန် အခက်အခဲရှိသူများနှင့် မသန်စွမ်းသူများအတွက် ဆက်လက် ပညာသင်ယူနိုင်ရေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ဆောင်ပေးရမည်။ ပြင်ပမှကူညီဆောင်ရွက်ခြင်းကို စိစစ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(င) ဒေသခံမဟုတ်သော ဆရာများနှင့် ပညာရေး စီမံခန့်ခွဲသူများအတွက် နေထိုင်သွားလာမှု လွယ်ကူစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

(စ) ပယ်ဖျက်

(ဆ) ပညာရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိရေးအတွက် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဇ) ပညာရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

အခန်း (၉)

ဆရာများ

၅၀။ ဆရာများသည်-

- (က) အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်မှုမရှိစေဘဲ လွတ်လပ်စွာ သုတေသနပြုခွင့်ရှိရမည်။
- (ခ) သင်ယူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့်ကိုက်ညီသော နည်းစနစ်များကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ခွင့်ရှိရမည်။
- (ဂ) သင်ကြားရေးအရည်အသွေးမြင့်မားရေးအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပတွင် ပညာဆက်လက်သင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းရှိရမည်။
- (ဃ) မိမိနှစ်သက်ရာကျောင်း သို့မဟုတ် ဒေသများကို လွတ်လပ်စွာလျှောက်ထားပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

- ၅၁။ မူကြိုပညာရေး၊ အခြေခံပညာရေး၊ နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာရေး၊ ဆရာအတတ်ပညာရေး၊ အဆင့်မြင့်ပညာရေးနှင့် သင်တန်းကျောင်းအသီးသီးမှ ဆရာများ၏အဆင့်နှင့်လျော်ညီသော အရည်အချင်းများကို ပညာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများတွင် သီးခြားသတ်မှတ်၍ ပြဋ္ဌာန်းရမည်။
- ၅၂။ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည် ဆရာများ၏ အရည်အသွေး မြင့်မားစေရေးနှင့် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ ရရှိစေရေးတို့အတွက် စီမံဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- ၅၃။ (က) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများသည် ဆရာများ၏ တာဝန်နှင့်အခွင့်အရေးများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (ခ) ပညာရေးအဆင့်အသီးသီးတွင် ဘာသာရပ်အားလုံးကို တန်ဖိုးထားပြီး သင်ကြားနေသောဆရာများ အကြား ခွဲခြားခြင်းမရှိစေရ။
- (ဂ) ဆရာဖြစ်နိုင်ရေးအတွက် ဆီလျော်အပ်စပ်သောလုပ်ငန်းများတွင် မသန်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားခြင်းမရှိစေရ။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

အခန်း (၁၀)

အရည်အသွေးအကဲဖြတ်မှုနှင့် အရည်အသွေးအာမခံမှု

၅၄။ ပညာရေးအဆင့်တိုင်းတွင်-

- (က) ပညာအရည်အသွေးအာမခံမှု အစီအစဉ်တစ်ရပ်ရှိရမည်။
- (ခ) ပညာအရည်အသွေးနှင့်အဆင့်အတန်းတိုးတက်မှုကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မည့်အတွင်းအရည်အသွေး စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပြင်ပမှအရည်အသွေး စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တို့ ပါဝင်ရမည်။
- (ဂ) အရည်အသွေးခိုင်မာမှုအတွက် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ရမည့် နည်းလမ်းများကို ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

၅၅။ အမျိုးသားပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် အရည်အသွေးအာမခံမှု အကဲဖြတ်ကော်မတီသည် ပုဒ်မ ၅၄ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ ဝန်ကြီးဌာန၏ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

အခန်း (၁၁)

ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၅၆။ (က) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့သည် သက်ဆိုင်ရာ အဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများကို ဤဥပဒေနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အခြားဥပဒေများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ(က) ပါကျောင်းများမှအပ နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ ပညာရေးစနစ်တစ်ခုလုံး၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ကြီးကြပ်မှုတို့ကို ဝန်ကြီးဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များက တာဝန်ခွဲဝေ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့သည် အမျိုးသားပညာရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ အကောင်အထည်ဖော်မှုအပေါ် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၅၇။ (က) အခြေခံပညာအဆင့်ကျောင်းများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ကြီးကြပ်မှုတို့ကို ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတို့က ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) ထူးခြားသောလုပ်ငန်းသဘာဝအရ အစိုးရအဖွဲ့၏ သီးခြားခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန် အဖွဲ့၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနတို့က ထူထောင်ဖွင့်လှစ်ထားသည့် အဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက ဥပဒေများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲရမည်။

(ဂ) ပယ်ဖျက်

(ဃ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ အဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများမှအပ ကျန်အဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို သက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်အသီးသီး၏ ပဋိညာဉ်စာတမ်းနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၅၈။ ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) ပညာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများကို ရေးဆွဲ၍ အစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ရယူခြင်း၊

- (ခ) အမျိုးသားပညာရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အမျိုးသားသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကော်မတီ၊ အမျိုးသားပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် အရည်အသွေးအာမခံမှု အကဲဖြတ်ကော်မတီ၊ အခြားလိုအပ်သော ကော်မတီ၊ ကောင်စီနှင့်အဖွဲ့များ ကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးခြင်း၊
- (ဂ) ပညာရေးအရည်အသွေးမြင့်မားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာများနှင့် ယင်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်မည့်စီမံချက်၊ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းချမှတ်ခြင်းကို အစိုးရအဖွဲ့ ၏ အတည်ပြုချက်ရယူခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ပံ့ပိုးခြင်း၊
- (ဃ) သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာများနှင့် ယင်းတို့ကိုအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုစီမံချက်၊ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများ၊ ပညာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် အခြားလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရေးဆွဲခြင်း၊
- (င) ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များက ဆောင်ရွက်သော ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကျွမ်းကျင်သူ၊ နည်းပညာ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ကျောင်းတည်ထောင်ဖွင့်လှစ်မှုများကို အကူအညီပေးခြင်း နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အရည်အသွေးစံနှုန်းများတစ်ပြေးညီဖြစ်စေရန်အတွက် ပံ့ပိုးညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊
- (စ) ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားသက်ဆိုင်သည့် ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဆ) ပညာရေးအတွက် လျာထားသည့် ရသုံးဘဏ္ဍာငွေများကို ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီ အသုံးပြုစေခြင်း၊
- (ဇ) ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပပညာရှင်များနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီမံခြင်း၊
- (ဈ) ပညာသင်ယူမှုမပြီးဆုံးမီအကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပညာသင်ယူမှုရပ်တန့်ခဲ့ရသော ကျောင်းသား များအတွက် သင့်လျော်သော ပညာသင်ယူခွင့်တစ်ခုခု ပြန်လည်ရရှိစေရန် လိုအပ်သော အစီအမံများ သတ်မှတ်ထားရှိခြင်း၊
- (ည) အရည်အသွေးအာမခံမှု စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဋ) ပညာရေးကဏ္ဍအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ငွေကြေးနှင့် အထောက်အပံ့များ ရယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်ခြင်း၊
- (ဌ) ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဖွင့်လှစ်ခွင့် ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကြီးကြပ် လမ်းညွှန်ခြင်း။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

၅၉။ ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲသူများသည် ပညာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို မြန်ဆန်ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြု စာရင်းအင်းအချက်အလက်များကို စနစ်တကျ စုစည်း ဆောင်ရွက်သည့် ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို စဉ်ဆက်မပြတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

၆၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ကိုယ်ပိုင် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများအတွက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ပါဝင်သည့် ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပေးရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၆၁။ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည် ဘုန်းတော်ကြီးသင် ကျောင်းများ၊ ပရဟိတ ကျောင်းများ၊ အထူးပညာရေး အစီအစဉ်ကျောင်းများနှင့် ရွှေ့လျားနှင့် အရေးပေါ်ကျောင်းများ၊ ရပ်ရွာ ပညာပဒေသာဌာနများ၊ ရပ်ရွာအခြေပြုပညာရေး အစီအစဉ်များနှင့် ကျောင်းပြင်ပ အခြေခံပညာအဆင့် သင်တန်းများကို စိစစ်ပြီး လိုအပ်လျှင် ပညာသင်ကာလအတွင်း ထောက်ပံ့ကြေးများနှင့် အခြားအကျိုး ခံစားခွင့်များကို လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ကူညီထောက်ပံ့ပေးရမည့်အပြင် လိုအပ်သည့်ပညာရပ်နှင့် သတ်မှတ်ထားသော ကျောင်းအဆင့်အတန်း ရောက်ရှိစေရန်နှင့် နည်းပညာ၊ ကျွမ်းကျင်သူနှင့် သင်ကြားရေးအထောက်အကူများ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

အခန်း (၁၂)

ဘဏ္ဍာရေး

၆၂။ (က) နိုင်ငံတော်၏ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို နိုင်ငံတော်အသုံးစရိတ်အားလုံး၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရောက်ရှိရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်ထားရှိဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာကျောင်း သို့မဟုတ် ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းသည် ပြည်တွင်းပြည်ပ ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းငွေ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများကို စိစစ်လက်ခံနိုင်သည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၆၃။ သက်ဆိုင်ရာကျောင်း သို့မဟုတ် ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းသည်-

(က) ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲရာတွင် တည်ဆဲဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ သုံးစွဲပြီး စာရင်း ဇယားမှတ်တမ်းများကို အလှူရှင်နှင့် အများပြည်သူတို့ ထင်သာမြင်သာရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မ ၆၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ လက်ခံရရှိသော ထောက်ပံ့လှူဒါန်းငွေ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများကို ပညာရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ထိရောက်စွာသုံးစွဲရမည်။

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၏ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၆၄။ (က) အစိုးရအဖွဲ့၊ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များသည် နိုင်ငံတော်က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော ပညာရေးကဏ္ဍအသီးသီးအတွက် လိုအပ်သောဘဏ္ဍာငွေကို ပြည်ထောင်စု ၏ ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့်အညီ ထောက်ပံ့ပေးရမည်။

(ခ) တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်နှင့် ကောလိပ်များသည် ကိုယ်ပိုင်ရန်ပုံငွေရှာဖွေထူထောင်ဆောင်ရွက် ခွင့်ရှိသည်။

(ဂ) ပုဒ်မ ၅၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) တွင် ပါရှိသော အဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများမှအပ ကျန်တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီ ကောလိပ်နှင့် ကောလိပ်များသည် မိမိတို့ကျောင်းများအတွက် နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ လိုအပ်ချက်ကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၆၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

(က) ကော်မရှင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို မိမိ၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ကျခံစေရမည်။

(ခ) ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော ကော်မတီ၊ ကောင်စီနှင့် အဖွဲ့များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို မိမိ၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ကျခံစေရမည်။

(ဂ) ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသောကော်မတီ၊ ကောင်စီနှင့် အဖွဲ့များတွင်ပါဝင်သည့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ချီးမြှင့်ငွေနှင့် စရိတ်တို့ကို အစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015, 29.10.2022>

အခန်း (၁၃)

ကူးပြောင်းရေးကာလ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

၆၆။ (က) ဤဥပဒေမပြဋ္ဌာန်းမီက တည်ရှိခဲ့သော ကျောင်းအားလုံးသည် ဤဥပဒေ စတင်အာဏာတည် သည့်နေ့မှ ငါးနှစ်ကာလအတွင်း ဤဥပဒေနှင့် အညီ စတင်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(ခ) အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပညာသင်ယူခွင့် နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ရှိသူတိုင်း ဆက်လက်ပညာသင်ယူခွင့်ရှိစေရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

အခန်း (၁၄)

အထွေထွေ

၆၇။ ဤဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက တည်ရှိခဲ့သော ပညာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် ဤဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင် သရွေ့ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

၆၈။ (က) ဘာသာရေးကိုသာ သီးသန့်သင်ကြားပေးသော ကျောင်းများသည် ဤဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင် ခြင်း မရှိစေရ။

(ခ) ပြည်တွင်းရှိ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများက ပုဒ်မ ၃၄၊ ပုဒ်မခွဲ (ဈ) တွင် အကျုံးဝင်သော ကျောင်းများကို ဖွင့်လှစ်လိုလျှင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတို့က ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

<ပြင်ဆင် 15.06.2015>

၆၉။ ဤဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် လိုအပ် သော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများသည် အမိန့် ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကော်မတီ၊ ကောင်စီနှင့် အဖွဲ့ များသည် အမိန့် ကြော်ငြာစာနှင့် ညွှန်ကြားချက် များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

<ပြင်ဆင် 29.10.2022>

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်

နိုင်ငံတော်သမ္မတ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်